

STORTINGET

Representantforslag 114 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Dokument 8:114 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund om å hindre at afghanere blir tvangsreturnert til Afghanistan

Til Stortinget

Bakgrunn

I juli 2021 ble det bestemt å suspendere utreiseplikt til Afghanistan midlertidig, og det ble iverksatt evakuering av rundt 800 afghanere til Norge gjennom sommermånedene. På samme tid trakk Vesten og Norge seg ut, og Taliban tok igjen makten i landet. Den midlertidige suspensjonen i utreiseplikt ble begrunnet med at den kaotiske situasjonen i det krigsherjede Afghanistan ikke tilsa at det var trygt å returnere mennesker dit. Den midlertidige suspensjonen av utreiseplikten ble senere forlenget til 1. januar 2022, men Utlendingsnemnda (UNE) har varslet at suspensjonen oppheves 1. mars.

Det er snakk om rundt 190 mennesker som risikerer utreiseplikt til Afghanistan. UNE besluttet å gjenoppta behandlingen av Afghanistan-saker på nytt fra 1. februar 2022. Det er for så vidt bra at UNE er villig til å se på sakene på nytt, men verre er det at suspensjonen av utreiseplikten oppheves om en halv måned. I sin begrunnelse skriver UNE at situasjonen i Afghanistan ikke lenger er like uforutsigbar som den var sommeren 2021, men understreker at det ikke betyr at de mener at det er trygt for alle med avslag å returnere til Afghanistan, men at det er «forsvarlig å gjøre individuelle vurderinger ut fra omstendighetene i hver enkelt sak».

Situasjonen i Afghanistan har i lang tid vært svært alvorlig. Siden sommeren 2021 har situasjonen blitt forverret og vært preget av usikkerhet og mangel på stabilitet politisk, sikkerhetsmessig, økonomisk og humanitært. Landet står nå på randen av en humanitær katastrofe. Taliban-regimet i landet gir heller ingen grunn til betryggelse, særlig for etniske og religiøse minoriteter, kvinner og personer som har samarbeidet med vestlige land. Det har i tillegg blitt uttalt fra Taliban at alle som returnerer fra Vesten til Afghanistan, vil bli stilt for en sharia-domstol. Situasjonen i landet er i høyeste grad ustabil, og organisasjoner som Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS) har uttalt at den store usikkerheten i situasjonen tilsier at man skal være ekstremt varsom med å sende folk tilbake til Afghanistan. FNs høykommissær for flyktninger anmodet i 2021 alle land om å stanse retur til Afghanistan.

At Norge nå legger til rette for at asylsøkere med avslag og utreiseplikt kan bli returnert til Afghanistan, et av verdens minst trygge land, er en skandale. Verden har smertelig erfart hva Taliban-regimet tidligere har vært villig til hva gjelder undertrykkelse av kvinner, forfølgelse av minoriteter, fengsling, tortur og drap med mer. Norge har sammen med NATO vært med på å krige mot Taliban i over to tiår. Norge har et ansvar for situasjonen slik den er i dag, og derfor har Norge et særskilt ansvar for å beskytte de menneskene som har flyktet og søkt asyl her. Man kan ikke akseptere å sende mennesker til et land hvor de risikerer å komme i en farlig og potensielt dødelig situasjon uten at deres sikkerhet kan garanteres for av landets styresmakter.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen instruere utlendingsmyndighetene om å stanse alle returer av mennesker til Afghanistan og forlenge suspensjonen av utreiseplikten til Afghanistan med umiddelbar virkning.

17. februar 2022

Tobias Drevland Lund